

Hermanis Paukss

VAI MANA CŪKA PIE JUMS NAV BIJUSI?
(komēdija)

Darbojas:

TAMĀRA
VINETA
KARĪNA
HILDA
SOLVEIGA (Hildas meita)
IRMA
DITA (Irmas meita)
MĀRTIŅŠ
ERNESTŠ
VARIS

1. aina

PIE KARĪNAS

1. skats

UZNĀK KARĪNA.

Ernests (uznāk). Sveika, Karīna!

Karīna. Sveiks, Ernest!

Ernests. Atnācu atvainoties.

Karīna. Par ko?

Ernests. Ka tik neapdomīgi tevi pie sevis aicināju.

Karīna. Bet es jau neteicu, ka nākšu.

Ernests. Bet arī to, ka nenāksi, neteici – teici, ka padomāsi.

Karīna. Nu... to jau es tāpat – pieklājības pēc... lai tevi neaizvainotu.

Ernests. Ā, tad labi. Es nenojautu. Domāju, ka tu tiešām vēl domā.

Karīna. Viss kārtībā, Ernest. Nav jau tā, ka tu man nepatīktu. Bet ģimenē gribētos ja ne pārticību, tad vismaz iztikšanu.

Ernests. Protams. Tāpēc jau atnācu savu piedāvājumu atsaukt. Beidzot sapratu, ka mani pat brīnums vairs nespēj glābt.

Karīna. No malas tas jau sen bija redzams.

Ernests. Nu ja – no malas vienmēr viss labāk saskatāms.

2. skats

Varis (uzskrien). Klau! Jūs Tamāru neesat redzējuši?

Karīna. Nē, neesam.

Varis. Tad es skrienu tālāk!

Karīna. Kas noticis?

Varis. Cūka mobilo aprija!

Karīna. Kādu mobilo?

Varis. Manu! (Prom.)

3. skats

Ernests. Labi, Karīna – paldies par atklātību. Paliec sveika!

Karīna. Nenokar degunu, Ernest, re – cilvēks bez mobilā tālruna palicis, bet tev taču vēl ir?

Ernests. O, man vēl daudz kas ir... bet tūlīt vairs nebūs nekā. (Prom.)

4. skats

Tamāra (uznāk). Ko Ernests gribēja?

Karīna. Pateikt, ka mani neprecēs.

Tamāra. Vai tad tu ar viņu precēties taisījies?

Karīna. Nē, netaisijos. Tevi Varis meklē.

Tamāra. Lai meklē. Bet man ir jaunumi. Dzirdēju, ka Mārtiņš atgriežoties.

Karīna. No ārzemēm?

Tamāra. Nu ja, ka no ārzemēm!

Karīna. Un kas tad šim pēkšņi lēcies, ka jāatgriežas?

Tamāra. Gan jau, ka negāja tur tik labi, kā bija sacerējies.

Karīna. Protams – ja būtu labi gājis, tad atpakaļ neskrietu.

Tamāra. Ārzemēs jau kārtīgi jāstrādā, ja gribi ko nopelnīt. Bet kas no Mārtiņa? Tikai kaut kādus projektus bīdīja, kuri cits pēc cita izgāzās. Visus savus īpašumus bankai bija spiests atdot. Cerēja, ka ārzemēs bez darba ar projektiem vien varēs dzīvot, cepuri kuldams, taču, re, ka nekā – kārtīgs strādnieks visur kaut maizes garoziņai nopelnīs, bet tādi gaisa grābēji – gan te, gan citur pusbadā un lupatās staigās. Labi gan, ka tu toreiz ar viņu nesapīnies!

Karīna. Kāpēc tu domā, ka es ar viņu sapīties taisijos?

Tamāra. Vai tad es neredzēju, ka tu kā apmāta uz viņu skatījies?

Karīna. Toreiz jau visi uz viņu kā apmāti skatījās.

Tamāra. Jā, prata gan viņš cilvēkus apvārdot. Visādus brīnumus sastāstīja, visādus labumus sasolīja... Un ar ko tas beidzās?

Karīna. Jā, te uz kārtīgu vīrieti nav ko cerēt. Par ilgu esmu aizsēdējusies šajā kaktā. Vienīgā izvēle – starp nekam nederīgu un pavisam nederīgu.

Tamāra. Uz kuriem tad skriesi? Uz Rīgu? Tur jau arī nav droši – būs kā Solveigai: bērnu dabūja, bet vīru – nekā! Tagad ar kauna ģīmi apkārt jāstaigā.

5. skats

Varis (uzskrien). Tamāra!

Tamāra. Kas ir, Vari?

Varis. Cūka mobilo apēda!

Karīna. Labi, parunājieties, iešu malku saskaldīt. (Prom.)

6. skats

Tamāra. Kā tad šī varēja apēst? Piegrūdi pie šņukura, lai īsziņas lasa?

Varis. Nē, kā pieliecos, tā mobilais no kabatas silē iekrita, un šī – šņak, šņak – kopā ar kartupeļiem aprija! Nemaz nezinu, ko darīt – kad pielieku ausi pie sāna, dzirdu, ka telefons šai vēderā zvana, bet pacelt nevaru! Pat nezinu, kurš tas zvanītājs! Ja nu kas svarīgs?

Tamāra. Tad gaidi pie astes: varbūt zvanīdams sveiks un vesels iznāks atkal ārā.

Varis. Bet vai citādi nevar?

Tamāra. Kā citādi?

Varis. Nu... tu taču veterināre...

Tamāra. Varu caurejas zāles iedot – vēderu cūkai taču mobilā dēļ pušu negriezīšu! Nav jau tev tas mobilais simtus vērts.

Varis. Nē, pavisam vecs. Nu labi – iedod caurejas zāles.

Tamāra. Bet vai tev, ar ko samaksāt, ir?

Varis. Nē, nav.

Tamāra. Kā tad es tev tās caurejas zāles – par velti došu?

Varis. Ne jau man, bet cūkai!

Tamāra. Cūka taču tava – ne jau man kāda radiniece!

Varis. Nu... jā... Bet es nezinu, kad man tagad būs nauda. Varbūt aizdosi tās caurejas zāles? Es pēc tam naudu atdošu.

Tamāra. Kad tad tu atdosi, ja nemaz nezini, kad tev būs?

Varis. Nu... pārdošu šo pašu cūku un tad atdošu.

Tamāra. Labāk nokauj uzreiz – dabūsi savu mobilo atpakaļ bez caurejas zālēm.

Varis. Nē, vēl pāris mēnešus jābaro, tad dārgāk varēšu pārdot.

Tamāra. Labi – iedošu tev tās caurejas zāles. Visiem tik dod un dod, bet kas man ko dos pretī? Nāc!

ABI PROM.

2. aina

PIE HILDAS

7. skats

UZNĀK SOLVEIGA.

Hilda (uznāk). Dzirdēji – Mārtiņš agriežoties.

Solveiga. Nu un tad?

Hilda. Esot pliks un nabags ārzemēs nodzīvojies. Cerējis uz tiem sociālajiem pabalstiem, taču tur tagad stingri: ja neesi kārtīgi strādājis, tad neko arī nedabū. Tā arī palicis bešā – ar to vien, kas mugurā. Un tas pats noplīsis jau līdz pēdējam. Vai man nebija taisnība, kad viņu mūsu mājai pat tuvumā nelaidu?

Solveiga. Tev jau vienmēr ir taisnība.

Hilda. Protams! Vai tad es neredzēju, kā tu uz viņu šķielē? Un viņš uz tevi. Priecājies, ka izglābu.

8. skats

Dita (ienāk). Labdien, Hildas tant, labdien Solveiga!

Solveiga. Sveika, Dita! Atnāci Jānīti paauklēt?

Dita. Ja drīkst.

Solveiga. Protams, drīkst – ej droši.

DITA PROM.

9. skats

Hilda. Jānītis... Kauna traips, ne Jānītis.

Solveiga. Būtu es toreiz ar Mārtiņu kopā sagājusi, tad tev nebūtu kauna traips.

Hilda. Kā – nebūtu? Vai tad nodzēries un visādām nelabām kaitēm aplipsis vīrs nav kauna traips? Tas pats vien būtu, kas tagad. Kā no viena kauna tevi paglābu, tā uzreiz citā bija jāmetas?

Solveiga. Kādu iespēju tu man atstāji, tādu izmantoju.

Hilda. Nu, protams! Es tagad esmu vainīga! Pati dzīvo kā palaistuve, bet izrādās – māte pie vainas! Un tā ir tā pateicība par audzināšanu!

10. skats

Varis (uzskrien). Klau, jūs manu mobilo neesat redzējušas?

Hilda. Vēl viens sēnalu maiss... (Prom.)

Solveiga. Kādu mobilo?

Varis. Nu, cūka aprija manu mobilo telefonu. Tamāra iedeva caurejas zāles, lai ātrāk iziet, šī, kā ieēda, tā sāka skraidīt apkārt kā traka.

Solveiga. Tamāra?

Varis. Nē, cūka. Izskrēja cauri arī tavam pagalmam, kad noķēru, klausos, ka vēderā nekas vairs nezvana, tad nu nodomāju, ka

varbūt tas telefons iznācis ārā kaut kur tepat tavas mājas priekšā.

Solveiga. Nē, neesmu redzējusi. Vari pats paskatīties.

Varis. Jau skatījos – neatradu.

Solveiga. Tad varbūt cūkai vēl iekšā.

Varis. Nu ja. Nevajadzēja man to cūku uzreiz atlaist. Nez, uz kuru pusi šī tagad aizskrēja? (Prom.)

SOLVEIGA PROM.

3. aina

MEŽMALĀ

11. skats

UZNĀK ERNESTS.

Vineta (uznāk). Sveiks, Ernest!

Ernests. Sveika, Vineta.

Vineta. Ko klīsti kā dieva nepieņemts?

Ernests. Kā citādi man klīst?

Vineta. Tu jau nu uzvedies galīgi kā bērns – it kā tev vienīgajam būtu problēmas.

Ernests. Nē, ne man vienīgajam.

Vineta. Tad pasmaidī!

Ernests. Pasmaidīt varu, bet, kad daudzu gadu darbs milzu parādos pārvērties, tad diez ko viss negribas.

Vineta. Darbs jau nav vienīgais cilvēka mierinājums.

Ernests. Kas tad vēl? Dzeršana?

Vineta. Nodzerties vienmēr var pagūt. Viens tu esi – tur tā vaina.

Ernests. Vienam vieglāk – nav apziņas, ka sievai un bērniem ļaunu esi nodarījis.

Vineta. Ģimene var būt arī atbalsts. Vismaz ir, ar ko aprunāties. Kopā izeju no grūtībām meklēt.

Ernests. Un tu nāktu par sievu pie tāda, kam, izņemot parādus, nekā cita nav?

Vineta. Nozīme ir cilvēkam, nevis tam, kas viņam ir vai nav.

Ernests. Jā, bet ir arī vīrieša pašcieņa. Ar ubaga tarbu kaklā sievu meklēt – tur vajag arī ubaga dvēseli. Paldies par atbalstu, Vineta, bet uz citiem manas problēmas neattiecas. Paliec sveika! (Prom.)

Vineta. Sveiks, Ernest! Kādi tie vīrieši tomēr ir bērni... (Prom.)

4. aina

PIE IRMAS

12. skats

UZNĀK IRMA.

Tamāra (uzskrien). Irma! Tu redzēji? Vinetas plavā helikopters nolaidies!

Irma. Nē, neredzēju. Kaut kāda avārija, vai?

Tamāra. Nē, ar to helikopteru Mārtiņš pie šās atvests.

Irma. Kā tu zini?

Tamāra. Kā ieraudzīju to helikopteru, tā uzreiz zvanīju Vinetai – vai nu mazums kas.

Irma. Ak tā? Bet kāpēc Mārtiņš ar helikopteru jāved?

Tamāra. Nu skaidrs, kāpēc: tāpēc, ka ar savām kājām paiet vairs nevar. Un arī ar mašīnu vest nevar – nedrīkst kratīt. Kaut kāda starptautiskās palīdzības organizācija. Tās jau cenšas tādiem nabagiem palīdzēt.

Irma. Bet kāpēc pie Vinetas?

Tamāra. Vineta taču viņam kādreiz par tādu kā sekretāri bija. Visiem Mārtiņa projektiem līdzī skrēja. Pašam jau viņam nekas te vairs nepieder. Un neviena cita nav, pie kā Mārtiņš varētu atgriezties – visiem pārējiem zobs uz viņu.

Irma. Bet kāpēc tad šo pa taisno uz slimnīcu neaizveda?

Tamāra. Laikam jau stāvoklis bezcerīgs. Nomirt atveda. Tā teikt, dzimtajā pusē.

Irma. Nabaga Vineta. Tagad redzēs, ar ko tādas fantāzijas beidzas.

Tamāra. Žēl nabadzītes. Un nevar jau zināt, cik ilgi tā agonija vilksies. Viņai jau arī liekas naudas nav. Tagad kopā ar savu Mārtiņu pusbadā dzīvos. Un arī laika darbiem vairs neatliks, šo kopjot.

13. skats

UZNĀK DITA.

Irma. Uz kuriem tad tu tagad sataisījies?

Dita. Pie Vinetas.

Irma. Ko tev tur vajag?

Dita. Kazlēnus paskatīties.

Irma. Pie Vinetas tagad nedrīkst!

Dita. Kāpēc?

Irma. Nedrīkst un viss!

Dita. Vakar vēl drīkstēja, bet šodien nedrīkst?

Irma. Jā!

Dita. Kāpēc?

Irma. Tāpēc... tāpēc, ka apstākļi ir mainījušies!

Dita. Kā mainījušies?

Irma. Pie Vinetas tagad ir Mārtiņš. Ļauj cilvēkam mierīgi nomirt. Labāk ej trušiem zāli saplūc.

Dita. Labi, saplūkšu. (Prom.)

Irma. Paklau – man zirgs tā kā drusku pieklibot sācis – vai neuzmetīsi aci?

Tamāra. Ejam!

ABAS PROM.

5. aina

PIE VINETAS

14. skats

UZNĀK VINETA, UZSKRIEN DITA.

Vineta. Sveika, Dita! Atnāci kazlēnus pabarot?

Dita. Nē. Jā. Bet... vai varu paskatīties uz Mārtiņu?

Vineta. Uz Mārtiņu? Vari ne tikai paskatīties, bet arī aprunāties ar viņu. Mārtiņš noteikti priecāsies tevi redzēt.

Dita. Viņš neguļ?

Vineta. Kāpēc lai viņš pa dienu gulētu?

Dita. Kur viņš ir?

Vineta. Tūlīt pasaukšu. Mārtiņ!

Dita. Vai viņš pats vēl var paiet?

Vineta. Protams, ka var! Mārtiņ! Tev ciemiņš! Es skrienu govi slaukt. (Prom.)

15. skats

Mārtiņš (uznāk). Dita! Draudzenīte! Cik sen neesi redzēta! Un cik liela izaugusi! Kā tad tev sviežas?

Dita. Labi.

Mārtiņš. Kāpēc tu skaties uz mani kā uz spoku?

Dita. Tas tev.

Mārtiņš. Kas tas ir?

Dita. Sviestmaizes.

Mārtiņš. Sviestmaizes?

Dita. Jā, pati sataisīju.

Mārtiņš. Ā... paldies, Dita.

Dita. Tamāra teica, ka tev neesot, ko ēst.

Mārtiņš. Tiešām?

Dita. Jā, tevi ar helikopteru nomirt esot atveduši.

Mārtiņš. Nē, es pats atlidoju. Un mirt vēl netaisos.

Dita. Tas ir tavs helikopters?

Mārtiņš. Nē, mana uzņēmuma.

Dita. Tāpēc es nobrīnījos, redzēdama, ka tu tik labi izskaties.

Mārtiņš. Paldies! Bet kā tad man vajadzēja izskatīties?

Dita. Nu, visi runā, ka tu esot tik slims un tā nodzēries, ka vairs pēc cilvēka neizskatoties.

Mārtiņš. Pazīstu dzimto pusi. Un ko tu dari?

Dita. Pabeidzu skolu.

Mārtiņš. Un ko tālāk?

Dita. Nezinu.

Mārtiņš. Neesi vēl izdomājusi, ko gribētu?

Dita. Gribētu jau braukt uz Rīgu mācīties.

Mārtiņš. Par ko?

Dita. Neesmu par to domājusi. Nav jēgas. Tik un tā mammai nav tik daudz naudas, lai es varētu tālāk mācīties.

Mārtiņš. Tu izdomā. Mācības es tev uzdāvināšu.

Dita. Kāpēc?

Mārtiņš. Vai tad mēs neesam seni draugi?

Dita. Ēsam.

Mārtiņš. Un, ja man naudas netrūkst, tad kāpēc lai es draudzenei mācības nevarētu uzdāvināt, ja vēlos?

Dita. Es tad paskatīšos, kur lētāk.

Mārtiņš. Paskaties, kur tev gribas. Lētākais parasti iznāk dārgāk.

Dita. Nu labi – paldies tev!

Mārtiņš. Tev paldies!

Dita. Par ko?

Mārtiņš. Par sviestmaizēm.

Dita. Ak, tas jau tāds nieks.

Mārtiņš. Kā nu kuram.

Dita. Ar helikopteru pavizināsi?

Mārtiņš. Protams.

Dita. Paldies! Tad es tagad iešu kazlēnus pabarot. (Prom.)

NOSKATĀS DITAI PAKAĻ UN PROM.

6. aina

PIE IRMAS

UZNĀK TAMĀRA UN IRMA.

16. skats

Tamāra. Nepārdzīvo tik ļoti. Tāpat jau viņš ilgi tev nokalpoja. Zirgam trīsdesmit divi gadi ir cienījams vecums. Nekas nav mūžīgs – ar to jāreķinās.

Irma. Bet ko es tagad bez zirga iesāksšu? Nāve staigā mums apkārt. Vispirms Mārtiņš, tagad mans zirgs... Drīz te nekas vairs nepaliks...

17. skats

Dita (ieskrien). Mammu, Tamāra tev sameloja.

Irma. Kā tu runā, Dita! Ko sameloja? Tūlīt atvainojies Tamāras tantei!

Dita. Es atvainojos, Tamāras tant, bet Mārtiņš nemaz nav nodzēries un slims. Viņš ir pilnīgi vesels un ļoti bagāts.

Tamāra. Kā tu zini?

Dita. Pati redzēju.

Irma. Tu redzēji Mārtiņu? Kur?

Dita. Pie Vinetas.

Irma. Kāpēc tu gāji pie Vinetas? Vai es tev atļāvu?

Dita. Neatļāvi. Bet es gribēju atvadīties no Mārtiņa. Mēs taču esam seni draugi.

Irma. Labi draugi...

Dita. Taču atvadīšanās vietā iznāca sasveicināties. Aiznesu viņam sviestmaizes, bet izrādās, ka viņam nekā netrūkst. Nesmuki sanāca.

Tamāra. Mīlais bērns... es nemeloju, es tikai loģiski izsecināju. Tagad pieļāju iespēju, ka šis ir neloģisks gadījums. Un kur tu ņēmi, ka viņam ir daudz naudas? Pats izlielījās?

Dita. Ja viņam nebūtu daudz naudas, tad viņš nevarētu ar helikopteru lidot!

Tamāra. Tad viņš pats ar to helikopteru atlidoja?

Dita. Ja netici, uzprasi Vinetai!

Tamāra. Nu ja, nu ja – pie mūsu ceļiem ar helikopteru sanāk lētāk, nekā mašīnu lauzt! Gaiša galva jau tam Mārtiņam vienmēr ir bijusi, tikai te to neviens neprata novērtēt. Skaidrs, ka ārzemēs uzreiz apjēdza, kādu labumu no viņa projektiem var izspiest. Tad nu – gan Mārtiņš nopelnīja, gan tie citi.

Dita. Un viņš man apsolīja par mācībām maksāt.

Irma. Par kādām mācībām?

Dita. Neesmu vēl izdomājusi. Kad izdomāšu, pateikšu.

Irma. Ko? Viņš tev mācības apmaksās?

Dita. Nu ja.

Irma. Un tev nebija kauna no Mārtiņa naudu diedelēt?!

Dita. Es nemaz nediedelēju – viņš pats teica, ka uzdāvināšot!

Irma. Tu traka esi?!

Dita. Vai tas, kas grib mācīties, ir traks?

Irma. Kāpēc lai Mārtiņš par tavām mācībām maksātu? Kas viņš tev ir – tēvs, vai?

Dita. Nē, draugs. Tēvs taču man nedos.

Irma. Nē, no tava tēva pat sarūsējušu centu neizspiedīsi.

Dita. Nu, re!

Irma. Tu padomā tik: viņš var atļauties svešam skuķim tūkstošus nosviest!

Dita. Es neesmu svešs skuķis. Mēs draudzējamies jau sen. Jau tad, kad es vēl biju pavisam maziņa. (Prom.)

18. skats

Tamāra. Vai viņa tev nav par jaunu?

Irma. Lai viena pati brauktu uz Rīgu mācīties?

Tamāra. Nē, lai pieņemtu no bagāta vīrieša šādu piedāvājumu.

Irma. Ko tu ar to gribi teikt?

Tamāra. Nesaproti, vai?

Irma. Nē, nesaprotu.

Tamāra. Tad paskaties internetā.

Irma. Kas man tur ko jāskatās?

Tamāra. Paskaties, ko nozīmē cukura tētiņš?

Irma. Un kas tad tas ir? Jauns izstrādājums? Kaut kas līdzīgs šokolādes rūķītim?

Tamāra. Ne gluži. Par cukura tētiņiem sauc bagātus vīriešus, kas uztur jaunas meitenes. Viņi dod tām naudu mācībām, bet viņas pretī dod – ko?

Irma. Ārprāts! Kā tu to zini?

Tamāra. Es jau tev teicu: paskaties internetā!

Irma. Un tā tagad notiek?

Tamāra. Tagad ne tikai tā vien notiek.

Irma. Labi, ka pateici! Es kā tāda muļķe bez inerneta... būtu savu bērnu izvirtulim nagos iegrūdusi...

Tamāra. Tā tas ir – bez interneta te pilns ar ārlaulības bērniem skraidītu... kā tai tur... Solveigai.

Irma. Vai tad viņa arī no tā – šokolādes rūķīša?

Tamāra. Gan jau ka. Redzi, cik pārtikusi tagad dzīvo. Saka, ka no alimentiem. Nu... var jau tos saukt arī par alimentiem. Bet pareizāk gan būtu citādi tos dēvēt.

Irma. Ak dievs, ak dievs! Uz kurieni tā pasaule iet? Labi vēl, ka ir internets – bez tā pasaulei jau sen gals būtu klāt... Dita!... (Saukdama prom.) Dita!... Kur tu paliki?... Tūlīt nāc šurp!

TAMĀRA PROM PAKAĻ IRMAI.

7. aina

PIE ERNESTA

19. skats

UZNĀK ERNESTS.

Vineta (uznāk). Ernest! Vai tev arī cūka mobilo aprijusi?

Ernests. Nē.

Vineta. Kāpēc tad necel, kad es zvanu?

Ernests. Nav vēlēšanās ne ar vienu runāt.

Vineta. Nu... ja ar mani negribi runāt, tad varbūt ar Mārtiņu parunāsi?

Ernests. Ar Mārtiņu? Viņš vēl dzīvs?

Vineta. Dzīvs, dzīvs! Tu gan tāds pusdzīvs izskaties. Vari maz pāiet?
Varbūt Mārtiņam atnākt pie tevis?

Ernests. Nē jau. Ja Mārtiņš grib mani redzēt, tad aiziešu. Mirēja pēdējā
vēlēšanās ir svēta.

Vineta. Jā... ar tevi patiešām vairs nav labi – ejam! Kad parunāsi ar
Mārtiņu, varbūt vieglāk kļūs.

Ernests. Es neesmu no tiem, kas par citu nelaimi priecājas.

Vineta. Es zinu – nāc ātrāk, kamēr saprāts vēl daudz maz saglabājies!

Ernests. Pagaidi – ļauj taču sataisīties!

Vineta. Man nav laika tevi gaidīt – sataisies un nāc!

Ernests. Protams, ka atnākšu – ceļu taču zinu.

Vineta. Un tā, lai drīz būtu! (Prom.)

Ernests. Komandiere... Bet forša... (Prom.)

8. aina

PIE KARĪNAS

20. skats

UZNĀK KARĪNA.

Tamāra (uznāk). Klausies! Tev ir iespēja!

Karīna. Kāda iespēja?

Tamāra. Tikt pie bagāta vīra!

Karīna. Kā?

Tamāra. Mārtiņš esot atgriezies!

Karīna. Nu un tad?

Tamāra. Viņš taču vēl neprecēts! Sakrāsojies smuki un pagrozies! Tev
jau pie vīriešiem piekrišana.

Karīna. Tu domā, ka es prātu esmu zaudējusi – ar slimu alkoholiķi
pīties?

Tamāra. Par ko tu tagad runā?

Karīna. Par Mārtiņu, protams!

Tamāra. Vai tev prāts! Mārtiņš taču nav ne nodzēries, ne slim! Tieši
otrādi – pie tādas bagātības ticis, ka ar helikopteru apkārt lidinās
un visu mūsu pagastu gatavs nopirkt!

Karīna. Ko tu tur tagad muldi?

Tamāra. Pati savām acīm to helikopteru redzēju!

Karīna. Bet kāpēc tad stāstīji, ka viņš ir nodzēries un noplīsis, turklāt visādas nelabas kaites dabūjis?

Tamāra. Es stāstīju tikai to, ko no citiem padzirdēju. Un jā – tad ļaudis tā runāja. Nezinu, no kurienes to visu bija rāvuši. Tā nu es tev arī izstāstīju – kā biju dzirdējusi. Tagad izrādās, ka viss ir otrādi. Tāpēc pasteidzies!

Karīna. Ak, dievs, ak, dievs... Mārtiņš atgriezies... un tik bagāts... Kas tagad būs?... Ko man darīt?... Kur viņš ir?

Tamāra. Pie Vinetas apmeties.

Karīna. Bet tad jau viņš... ar Vinetu... Ko tad es tur vairs līdīšu?

Tamāra. Nu... es domāju, ka tu esi smukāka par Vinetu. Kamēr Mārtiņš nav apprecējies, tikmēr iespēja vēl ir visām. Nepadodies! Par laimi ir jācīnās!

Karīna. Tev taisnība. Beidzot īsts vīrietis mūsu pusē uzradies! Beidzot!

Tamāra. Tikai pēc tam neaizmirsti, ka es tev to ieteicu!

ABAS PROM.

9. aina

PIE VINETAS

21. skats

UZNĀK ERNESTS.

Mārtiņš (uznāk). Sveiks, Ernest! Priecājos, ka atnāci! Kā klājas?

Ernests. Labi – taisos kārties. Bet tu gan pēc mirēja neizskaties.

Mārtiņš. Toties tu esi vecēņu pļāpas saklausījies.

Ernests. Nevar jau saprast, kad ticēt, kad ne. Jo sliktākas ziņas, jo ticamāk izklausās. Bet priecājos, tevi sveiku un veselu redzot. Ko gribēji?

Mārtiņš. Vai savu fermu jau pārdevi?

Ernests. Kam tā vajadzīga?

Mārtiņš. Man.

Ernests. Ko tu ar tukšu fermu darīsi?

Mārtiņš. Dzirdēju, ka esot labā stāvoklī.

Ernests. Jā, nezinu, pie kā pieķerties, tāpēc uzturu to kārtībā, lai nesajuktu prātā.

Mārtiņš. Man tāda noderētu.

Ernests. Kam?

Mārtiņš. Lieka nauda bez darba stāv, kaut kur jāiegulda.

Ernests. Kāda tev jēga savu naudu šai dieva un valdības pamestajā kaktā grūst?

Mārtiņš. Es šeit esmu piedzimis un uzaudzis. Tāpēc visu laiku atpakaļ velk. Protams, varu to ieguldīt arī citur, tomēr ceru, ka ar laiku varēšu arī te ko augstāk pacelt.

Ernests. Bet ja ne?

Mārtiņš. Izputēt tādēļ neizputēšu. Man ir pietiekami daudz drošu ieguldījumu arī ārpus Latvijas.

Ernests. Un tu tiešām esi gatavs to manu fermu ņemt?

Mārtiņš. Jā.

Ernests. Ar visām kredītsaistībām?

Mārtiņš. Protams. Un priecātos, ja tu paliktu par līdzīpašnieku un fermas priekšnieku. Esmu tik daudz projektu palaidis, ka vairs nespēju visus kā nākas pieskatīt.

Ernests. Kas es par līdzīpašnieku, ja man nekā nav?

Mārtiņš. Pats teici, ka tev ir ferma labā stāvoklī.

Ernests. Bet parādi ir lielāki nekā fermas vērtība!

Mārtiņš. Nepārspilē. Tas ir bankas viedoklis un ar manējo nesakrīt. Tad esi ar mieru vai neesi? Man vajag cilvēku, ar ko varu sastrādāties.

Ernests. Nu... labi. Ja es tev tiešām varu būt noderīgs, tad atlikšu kāršanos uz vēlāku laiku.

Mārtiņš. Sarunājuši! Nāc, apspriedīsim sīkāk.

ABI PROM.

10. aina

PIE HILDAS

22. skats

UZNĀK SOLVEIGA.

Hilda (uznāk). Būtu tu smukāka, varētu mēģināt tagad Mārtiņu nomakšķerēt – bērns vismaz bez tēva neaugtu.

Solveiga. Vai tad neatceries, kā pati Mārtiņu prom dzini un blāvi, lai viņš te vairs nerādās?

Hilda. Toreiz tas bija pavisam cits Mārtiņš! To gaisa grābsli es tiešām negribēju savā tuvumā redzēt, bet tagad – kad viņš ir labojies, kļuvis par prātīgu cilvēku un ar helikopteru lido – lūdzu! Lai nāk, cik grib!

Solveiga. Tad aizej un pasaki viņam, ka nu var nākt.

Hilda. Kas tur man ko iet? Tev jau vajag bērnam tēvu – tad arī pati ej un pagrozies!

Solveiga. Man – nevajag!

Hilda. Jā, tev, protams, nevajag, bet kad man tagad ir kauns pa visu gīmi, ka meita diezin kur bērnu sadzīvojusi...

Solveiga. Mans bērns ir mana darīšana.

Hilda. Jā, jā, protams. No kaut kāda precēta izvirtuļa bērnu dabūjusi un tagad laimīga. Labi, ka vismaz alimentus maksā.

Solveiga. Ja nebūtu to alimentu, arī tu tagad mirtu badā.

Hilda. Tad es labāk badā mirstu! Vai tu zini, kā to sauc, kad sieviete dabū bērnu tikai tāpēc, lai varētu no vīrieša alimentiem pārtikt?

Solveiga. Ne jau tāpēc man no viņa ir bērns. Es viņu mīlu. Vienīgo!

Hilda. Un viņš tevi?

Solveiga. Arī. Ļoti!

Hilda. Ceri, ka pienāks brīdis, kad viņš tevi tomēr savāks?

Solveiga. Esmu par to pilnīgi pārliecināta. (Prom.)

Hilda. Ak, dievs, cik tu tomēr esi stulba!... Cik neglābjami stulba!... Kā man tāda meita iznākusi? Visa tēvā... (Prom.)

11. aina

PIE VINETAS

23. skats

UZNĀK VINETA.

Varis (uznāk). Klau! Tu manu cūku neesi redzējusi?

Vineta. Kādu cūku?

Varis. Nu... manējo taču!

Vineta. Es tiešām nezinu, kā tavu cūku varētu atšķirt no citām.

Varis. Manai telefons vēderā zvana!

Vineta. Nē, neesmu dzirdējusi, ka kādai cūkai vēderā kaut kas zvanītu.

Varis. Nu, bet tāpat vien – bez zvanīšanas – nav kāda cūka tev garām skrējusi?

Vineta. Nē, arī bez zvanīšanas neviena nav skrējusi.

24. skats

Mārtiņš (uznāk). Vari!

Varis. Nav laika – dzenos pakaļ cūkai!

Mārtiņš. Uz pāris vārdiem!

Varis. Par ko?

Mārtiņš. Gribēju tev darbu piedāvāt. Ja neesi pats ar savu saimniecību pārāk aizņemts.

Varis. Kāda tur saimniecība. Viena cūka tikai palikusi un tā pati mobilos ēd. Pārāk dārgi sanāk.

Mārtiņš. Vai nāksi par strādnieku Ernesta fermā?

Varis. Bet tā jau tukša!

Mārtiņš. Piepildīsim.

Varis. Ak tā? Nu labi – nākšu.

Mārtiņš. Un šē tev mobilais. Dienesta. Pašam jāmaksā nebūs.
 Varis. Bet es jau nemaz neprotu ar šitādu zvanīt.
 Vineta. Iemācīšu.
 Varis. Nu... labi. Bet man visi numuri tajā telefonā palika. Tajā, ko cūka
 aprija. Vai! Re, kur viņa skrien! Tad saki, kad jābūt darbā!

MĀRTIŅŠ UN VINETA NOSKATĀS VARIM PAKAĻ, TAD PROM.

12. aina

PIE HILDAS

25. skats

UZNĀK SOLVEIGA.

Hilda (uznāk). Mārtiņš aicina visus pie sevis – esot kas svarīgs sakāms.
 Nāksi?

Solveiga. Kāpēc ne – aiziešu.

Hilda. Sataisies katram gadījumam tā labi skaisti. Varbūt, ka Mārtiņš
 tomēr uzķeras. Varbūt nemaz nezina, ka tev ir bērns. Pēc tam jau
 būs grūti atteikties.

Solveiga. Pēc kam?

Hilda. Nu... ja viņš pēkšņi tevī ieskatīsies.

Solveiga. Labi, iešu sagērbšu Jānīti.

Hilda. Kam tev tagad Jānītis?

Solveiga. Nemšu līdzī.

Hilda. Tu traka esi?

Solveiga. Man liekas, ka tu esi traka: atstāt mazu bērnu vienu pašu?

Hilda. Ja Mārtiņš tevi ieraudzīs ar bērnu uz rokas, tad pat virsū
 neskatīsies!

26. skats

Varis (uzskrien). Klau!... Vai mana cūka pie jums nav bijusi?

Hilda. Nē, nav redzēta. Bet vai tu nevarētu kādu stundiņu pie Jānīša
 pasēdēt? Drīz būsim atpakaļ. Pēc tam iedošu pusdienas! Būsi
 izsalcis, to savas cūkas mobilo pakaļu vaktēdams.

Varis. Labi – pasēdēšu. (Prom.)

Hilda. Ejam!

HILDA UN SOLVEIGA PROM.

13. aina

PIE VINETAS

27. skats

UZNĀK VISI, IZŅEMOT MĀRTIŅU UN VARI.

Mārtiņš (uznāk). Ko tad jūs, mīļie kaimiņi, te sastājušies? Iesim pie galda!

Tamāra. Nē, tu vispirms izstāsti!

Irma. No ziņkārības tāpat neko ieēst nevarēsīm.

Mārtiņš. Nu labi. Dažos vārdos. Es gatavojos šeit atvērt govju fermu, pēc tam arī piena pārstrādes cehu, bet...

Pārējie. Bet?

Mārtiņš. Man jāzina, vai kāds te būs ar mieru pie manis strādāt.

Dita. Es nākšu! Ja mācīšos, tad pa vasarām!

Irma. Algu arī maksāsi?

Mārtiņš. Protams.

Tamāra. Cik?

Mārtiņš. Pēc Eiropas standartiem.

Irma. Pēc Eiropas standartiem es tev ne tikai no rīta līdz vakaram pašīšu, bet ik pa brīdim pieskriešu arī roku nobučot.

Mārtiņš. Pratīsi pēc Eiropas standartiem bučot?

Irma. Iemācīšos! Man pat Eiropas algu nevajag – ka tik vispār kaut ko! Nē, protams, arī no Eiropas neatsakos!

Tamāra. Tad varbūt arī man kāds beidzot par veterināra pakalpojumiem sāks maksāt?

Mārtiņš. Ja nāksi pie manis strādāt, tad maksāšu.

Tamāra. Protams, ka nākšu!

Mārtiņš. Galvenais priekšnieks te būs Ernests – manas investīcijas, bet viņa ferma un vadība.

Hilda (Solveigai). Ernests tagad arī būs bagāts vīrs – šauj uz abām pusēm, gan jau vienam no viņiem trāpīsi!

Mārtiņš. Un, lai par mani te neklīstu dažādas baumas, pie reizes arī par savu personisko dzīvi pāris vārdus pateikšu.

Hilda (Solveigai). Sasodīts – nokavējām: viņš jau ir izvēlējies!

Tamāra. Vari neteikt – tāpat jau redzams, ka ar Vinetu esi saostījies.

Mārtiņš. Jā, ar Vinetu jau sen esam saostījušies. Bet tikai pa draugam. Protams, arī darba lietās. Bet precējies esmu ar citu.

Karīna. Ko?! Tu esi precējies?!

Dita. Un es tā cerēju, ka sagaidīsi mani izaugam...

Irma. Tu labāk degunu noslauki!

Dita. Man deguns netek! Jokus vairs nesaprot...

Ernests. Tad Vineta ir dabūjama?

Vineta (ieķerdamās Ernestam elkonī). Protams, Ernest!

Karīna (ieķerdamās Ernestam otrā elkonī). Jā, un es arī!

Ernests. Izskatās, ka naudas grūtību vietā man tagad ir radušās izvēles grūtības.

Irma. Tavas grūtības mūs neinteresē!

Hilda. Klusu! Kā tu ar priekšnieku runā?

Irma. Bet es gribu zināt investora domas! Ar ko viņš ir precējies? Un pa kuru laiku?

Tamāra. Ar bagātu ārzemnieci?

Mārtiņš. Nē, ar trūcīgu latviešu meiču.

Irma. Ar rīdzinieci?

Mārtiņš. Nē, ar mūsu pašu vietējo.

Pārējie. Ko???

Tamāra. Ar mūsu pašu? Vietējo?

Mārtiņš. Nu ja.

Irma. Mēs viņu pazīstam?

Mārtiņš. Protams.

Tamāra. Varbūt viņa arī tagad ir te?

Mārtiņš. Ir gan.

Irma. Kura tad?

Mārtiņš. Lai atzīstas pati.

Solveiga. Labi. Atzīstos. Tā esmu es.

Pārējie. Tu???

Tamāra. Un tas bērns tev ir... varbūt... no Mārtiņa?

Solveiga. No Mārtiņa gan.

Hilda. Ko?!... Jānītis tev ir no Mārtiņa?!... Bet tu taču teici, ka no kaut kāda precēta vīrieša!

Solveiga. Protams! Mārtiņš taču ir precēts vīrietis. Tu jau neprasīji, ar ko mana bērna tēvs ir precējies. Uzreiz pieņēmi, ka ar kādu citu.

Hilda. Bet... bet kāpēc tu man uzreiz nepateici, ka tas ir Mārtiņš?

Solveiga. Pēc tam kad tu nepārtraukti lamāji Mārtiņu par slaistu un dienaszagli, kas neko neprot, kā tikai citiem dzīvi sabojāt, un draudēji ar sūdainu koku patriekt, ja viņš kaut kur tuvumā parādīsies?

Hilda. Ak, dievs! Pa kuru laiku tad jūs paguvāt?

Solveiga. Kas tur ko nepagūt? Mēs jau bieži tikāmies. Un pirms gada Rīgā apprecējāmies.

Tamāra. Un tu, Hilda, neko nezināji?

Hilda. Nē, es zināju, ka viņai ir bērns no Rīgas... bet no kā... Kāda gan nozīme tam, kas bijis! Tāda laime! Tev tagad ir gan bagāts vīrs, gan tēvs bērnam! Nabaga Vineta – tu taču noteikti cerēji, ka Mārtiņš tiks tev...

Vineta. Es atšķirībā no tevis zināju visu, turklāt pēc Mārtiņa kā pēc vīra nekad neesmu kārojusi, tāpēc nomierinies ar savu līdzušanu.

Irma (Tamārai). Nu, re – godīgs precēts vīrietis, bet tu saki – šokolādes rūķītis!

Tamāra. Neko es nesaku! Es tikai loģiski izsecinu! No tās informācijas, kas ir manā rīcībā! Mainoties informācijai, mainās arī mani secinājumi. Kā citādi?

28. skats

Varis (uzskrien). Solveiga!... Nāc palīgā! Lielas ziepes!

Solveiga. Ak, dievs! Kas noticis? Ar Jānīti kaut kas?

Varis. Jā, tavs Jānītis brēc kā traks – nezinu, ko darīt!

Solveiga. Kur tad viņš ir?

Varis. Turpat gultiņā vien ir.

Solveiga. Tu viņu atstāji vienu?

Varis. Viņš ir apkakājies – negribējās nosmērēties.

Solveiga. Es skrienu!

Mārtiņš. Skrienam abi!

ABI PROM.

29. skats

Tamāra (Varim). Nu? Vai dabūji no cūkas atpakaļ savu mobilo?

Varis. Nē, tikai sim karti.

Visi. Ko?!

Varis. Sim karti.

Tamāra. Kā tad tas iespējams?

Varis. Nezinu. Kad skrēju šurp, ieraudzīju, ka sim karte uz taciņas mētājas. Nemaz necerēju, ka tā ir manējā. Joka pēc ieliku Mārtiņa dotajā mobilņikā – izrādījās, ka strādā un ir manējā.

Tamāra. Tad nu gan tev laime!

Varis. Jā, kad saņemšu no Mārtiņa pirmo algu, tā uzreiz tev par tām caurejas zālēm naudu atdošu.

Tamāra. Bet kā tava cūka to dabūja gatavu – to gan nesaprotu.

Varis. Nu, ja tu kā veterināre nesaproti, tad neviens nesapratīs.

Vineta. Notiek jau pasaulē arī neizskaidrojamas lietas. Nāciet nu pie galda – ieēdīsim, ko Mārtiņš devis, kamēr viņus gaidām.

BEIGAS

2017